

פרק שירה

הקדמה

אמר רבי אליעזר, כל העוסק בפרק שירה בעולם הזה זוכה ואומר: לעולם הבא שנאמר "אז ישיר משה" - "שר" לא נאמר אלא "ישיר" לעולם הבא:

ואמר רבי כל העוסק בפרק שירה בעולם הזה מעיד אני עליו שהוא בן עולם הבא ונצול מניצור הרע ומדין קשה ומשטן המשחית ומפל מיני מזיקין ומחבלו של משיח ומדינה של גיהנם וזוכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים ותלמודו מקיים בידו ומאריך ימים וזוכה לחיי עולם הבא:

אמרו רבותינו ז"ל על דוד המלך ע"ה בשעה שסיים ספר תהלים זחה דעתו עליו. אמר לפני הקדוש ברוך הוא "יש בריאה שבראת בעולמך שאומרת שירות ותשבחות יותר ממני?" באותה שעה נדמנה לו צפרדע אחת ואמרה לו: דוד! אל תזוח דעתך עליך, שאני אומרת שירות ותשבחות יותר ממך. ולא עוד אלא כל שירה שאני אומרת ממשלת עליה שלשת אלפים משל שנאמר (מלכים א ה יב) "וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואָלף" ולא עוד אלא שאני עוסקת במצנה גדולה, וזו היא המצנה שאני עוסקת בה – יש בשפת הים מין אחד שאין פרנסתו כי אם מן המים ובשעה שהוא רעב נוטליני ואוכלני לקיים מה שנאמר (משלי כה, כ"א-כ"ב) "אם רעב שנאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים כי גחלים אתה חתה על ראשו וה' ישלם לך" אל תקרי ישלם לך אלא ישלימהו לך: (וילקוט, סוף תהלים)

פרק ראשון

שמים אומרים. השמים מספרים כבוד א-ל ומעשה ידיו מגיד הרקיע: (תהלים יט ב)

ארץ אומרת. לה' הארץ ומלואה תבל וישבי בה: (תהלים, כד א) ואומר. מכנף הארץ זמרת שמענו צבי לצדיק: (ישעיה כד טז)

גן עדן אומר. עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו: (שיר השירים ד טז)

גיהנם אומר. כי השביע נפש שקקה ונפש רעבה מלא טוב: (תהלים קז ט)

מדבר אומר. יששום מדבר וציה ותגל ערבה ותפרח כחבצלת: (ישעיה לה א)

שדות אומרים. ה' בחכמה יסד ארץ כוֹן שמים בתבונה: (משלי ג יט)

מים אומרים. לקול תתו המון מים בשמים ויעל נשאים מקצה ארץ ברקים למטר עשה ויצא רוח מאצרתיו: (ירמיה נא טז)

ימים אומרים. מקלות מים רבים אדירים משברי ים אדיר בפרוס ה': (תהלים צג ד)

נהרות אומרים. נהרות ימחאו כף יחד הרים ירננו: (תהלים צח ח)

מעיינות אומרים. ושרים כחללים כל מעיני בך: (תהלים פז ז)

פרק שני

יום אומר. יום ליום יביע אִמֶּר וְלִילָה
לְלִילָה יַחְוֶה דָּעַת : (תהלים יט ג)

לִילָה אומר. לְהַגִּיד בְּבֹקֶר חֲסִדְךָ וְאַמוּנָתְךָ
בְּלִילוֹת : (תהלים צב ג)

שָׁמֶשׁ אומר. שָׁמֶשׁ יָרַח עֶמֶד זִבְלָה לְאוֹר
חֲצִיךָ יִהְלְכוּ לְנִגְהַ בְּרַק חֲנִיתְךָ : (חבקוק ג יא)

יָרַח אומר. עֲשֵׂה יָרַח לְמוֹעֲדִים שָׁמֶשׁ יָדַע
מְבוֹאוֹ : (תהלים קד יט)

כּוֹכְבִּים אומר. אֶתָּה הוּא ה' לְבִדְךָ אֶתָּה
עֲשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם וְכָל צָבָאָם
הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיָּמִים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם
וְאֶתָּה מְחִיָּה אֶת כָּלָם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ
מִשְׁתַּחֲוִים : (נחמיה ט ו)

עָבִים אומר. יֵשֶׁת חֲשֶׁךְ סִתְרוּ סְבִיבוֹתַי
סִכְתּוֹ חֲשֹׁכֶת מִים עָבִי שְׁחָקִים : (תהלים יח יב)

עֲנִי כְבוֹד אומר. אֵף בְּרִי יִטְרִיחַ עָב יִפְיץ
עֲנֵן אוֹרוֹ : (איוב לו יא)

רוּחַ אומר. אִמֶּר לְצִפּוֹן תִּגֵּי וּלְתִימָן אֵל
תִּכְלָאִי הִבִּיאי בְּנֵי מִרְחוֹק וּבְנוֹתֵי מִקְצֶה
הָאָרֶץ : (ישעיה מג ו)

בְּרָקִים אומר. מַעֲלָה נִשְׂאִים מִקְצֶה
הָאָרֶץ בְּרָקִים לְמִטָּר עֲשֵׂה מוֹצֵא רוּחַ
מֵאוֹצְרוֹתָיו : (תהלים קלה ז)

טַל אומר. אֶהְיָ כְּטַל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח
כְּשׁוֹשְׁנָה וַיֵּךְ שָׁרְשָׁיו כְּלָבָנוֹן : (הושע יד ו) נ"א
עוֹרֵי צִפּוֹן וּבּוֹאֵי תִימָן הִפִּיחֵי גִנִּי יִזְלוּ
בְּשָׁמִיו יִבֹּא דוֹדֵי לִגְנוֹ וְיֹאכֵל פְּרִי מִגְדָּיו : (שיר
השירים ד טז)

גִּשְׁמִים אומר. גִּשְׁם נְדָבוֹת תִּנְיֶף אֶ-הַיָּם
נִחְלָתְךָ וְנִלְאָה אֶתָּה כּוֹנֵנָתָה : (תהלים סח י)

פרק שלישי

אֵילָנוֹת שִׁבְשָׁדָה אומר. אֵזוּ יִרְנְנוּ עֲצֵי
הַיָּעַר מִלִּפְנֵי ה' כִּי בָּא לְשָׁפוֹט אֶת הָאָרֶץ :
(דברי הימים א טז לג)

גִּפֹּן אומר. כֹּה אָמַר ה' כְּאֲשֶׁר יִמָּצֵא
הַתִּירוֹשׁ בְּאֲשָׁכּוֹל וְאָמַר אֵל תִּשְׁחִיתֵהוּ כִּי
בִּרְכָּהּ בּוֹ כֹּן אֶעֱשֶׂה לְמַעַן עֲבָדִי לְבִלְתִּי
הַשְׁחִית הַכֹּל : (ישעיה סה ח)

תִּנְאֲנָה אומר. נֹצֵר תִּנְאֲנָה יֹאכֵל פְּרִיָּה : (משלי
כז יח)

רִמּוֹן אומר. כְּפָלַח הָרִמּוֹן רִקְתָּךְ מִבַּעַד
לְצִמְתָּךְ : (שיר השירים ד ג)

תִּמָּר אומר. צְדִיק כְּתִמָּר יִפְרַח כְּאֶרֶז בְּלִבָּנוֹן
יִשְׁגָּה : (תהלים צב יג)

תַּפּוּחַ אומר. כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיָּעַר כֹּן דוֹדֵי בֵּין
הַבָּנִים בָּצְלוּ חֲמִדָּתִי וַיִּשְׁבְּתִי וּפְרִיּוֹ מִתּוֹךְ
לְחִפִּי : (שיר השירים ב ג)

שְׁבִלַת חֲטִיִּם אומר. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת
מִמַּעַמְמָקִים קִרְאֲתֶיךָ ה' : (תהלים קל א)

שְׁבִלַת שְׁעוּרִים אומר. תִּפְלָה לְעֲנִי כִי
יַעֲטֹף וּלְפָנָי ה' יִשְׁפֹךְ שִׁיחוֹ : (תהלים קב א)

שָׁאֵר הַשִּׁבְלִים אומר. לִבְשׁוֹ כְּרִים הַצֹּאֵן
וַעֲמָקִים יַעֲטֹפוּ בָּר יִתְרוֹעְעֵנוּ אֵף יִשִּׁירוּ :
(תהלים סה יד)

יִרְקוֹת שִׁבְשָׁדָה אומר. תִּלְמִיָּה כֹהֵל נֶחֱת
גְּדוּדָה בְּרִבִּיבִים תִּמְגַּגֶּנָּה צְמִיחָה תִּבְרַךְ : (תהלים
סה יא)

דְּשָׁאִים אומר. יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם יִשְׁמַח
ה' בְּמַעֲשָׁיו : (תהלים קד לא)

פרק רביעי

תִּרְנָגוּל אוֹמֵר. בְּשַׁעַה שָׁבָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶצֶל הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן זֹלָפִים כָּל
אֵילָנֵי גֵן עֵדֶן בְּשָׁמִים וּמְרַנְנִים וּמִשְׁבְּחִים
וְאֵז גַּם הוּא מִתְעוֹרֵר וּמִשְׁבַּח: (זוהר ויקהל קצה:)

בְּקוֹל רֵאשׁוֹן אוֹמֵר. שָׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם
וְהִנֵּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי
זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד ה' עֲזִיז וְגִבּוֹר ה' גִּבּוֹר
מִלְחָמָה: (תהלים כד ז-ח)

בְּקוֹל שְׁנֵי אוֹמֵר. שָׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם
וּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי
הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד ה' צַב-אוֹת הוּא מֶלֶךְ
הַכְּבוֹד סֵלָה: (תהלים כד ט-י)

בְּקוֹל שְׁלִישִׁי אוֹמֵר. עֲמְדוּ צְדִיקִים וְעִסְקוּ
בַּתּוֹרָה כְּדִי שְׂיִהְיֶה שְׁכֻרְכֶם כְּפוֹל לְעוֹלָם
הַבָּא:

בְּקוֹל רְבִיעִי אוֹמֵר. לִישׁוּעָתְךָ קוִיִּתִּי ה'
(בראשית מט יח)

בְּקוֹל חֲמִישִׁי אוֹמֵר. עַד מָתִי עֲצֵל תִּשְׁכַּב
מָתִי תִקּוּם מִשְׁנָתְךָ: (משלי ו ט)

בְּקוֹל שְׁשִׁי אוֹמֵר. אֵל תִּתְּנֵהוּ שְׁנָה פֶּן תִּנְרָשׁ
פֶּקֶח עֵינֶיךָ שִׁבַּע לָחֶם: (משלי כ יג)

בְּקוֹל שְׁבִיעִי אוֹמֵר. עֵת לַעֲשׂוֹת לַה' הִפְרוּ
תוֹרָתְךָ: (תהלים קיט קכו)

תִּרְנָגְלֵת אוֹמֵר. נִתֵּן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר כִּי
לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: (תהלים קלו כה)

יוֹנָה אוֹמֵר. כְּסוּס עָגוּר בֶּן אֶצְפָּצִף אֶהְיֶה
כִּי־וְנָה דָלוּ עֵינַי לְמָרוֹם אֲדַנִּי עֲשֵׂקָה לִי
עֲרִבְנִי: (ישעיה לח יד) אוֹמֵר יוֹנָה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם יִהְיוּ מְזוֹנוֹתֵי
מְרוֹרִים כְּזִית בִּידְךָ וְאֵל יִהְיוּ מִתּוֹקִים
כְּדָבֶשׁ עַל יְדֵי בָשָׂר וְדָם: (ערובין יח:)

נֶשֶׁר אוֹמֵר. וְאַתָּה ה' אֶ-הֵיִם צַב-אוֹת אֶ-הֵי
יִשְׂרָאֵל הַקִּיצָה לִפְקֹד כָּל הַגּוֹיִם אֵל תַּחֲנוּן כָּל
בְּגִדֵי אֵנוֹן סֵלָה: (תהלים נט ו)

עָגוּר אוֹמֵר. הוֹדוּ לַה' בְּכִנּוֹר בִּנְבֵל עֲשׂוֹר
זָמְרוּ לוֹ: (תהלים לג ב)

צָפוֹר אוֹמֵר. גַּם צָפוֹר מִצָּאָה בֵּית וּדְרוֹר קֵן
לָהּ אֲשֶׁר שִׁתָּה אֶפְרָחֶיהָ אֶת מִזְבְּחוֹתֶיךָ ה'
צַב-אוֹת מִלְכֵי וְא-הֵי: (תהלים פד ד)

סְנוּנִית אוֹמֵר. לִמְעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם
ה' אֶ-הֵי לְעוֹלָם אוֹדְךָ: (תהלים ל יג)

טָסִית אוֹמֵר. עֲזָרִי מֵעַם ה' עֲשֵׂה שְׁמִים
וְאֶרֶץ: (תהלים קכא ב)

צִיָּה אוֹמֵר. אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וּלְיֹשְׁרֵי לֵב
שְׁמָחָה: (תהלים צז יא)

רְצִיפִי (נ"א אוֹנְכִי) אוֹמֵר. נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי
יֹאמֵר אֶ-הֵיכֶם: (ישעיה מ א)

חֲסִידָה אוֹמֵר. דְּבָרוּ עַל לֵב יְרוּשָׁלַיִם
וְקִרְאוּ אֵלֶיהָ כִּי מְלָאָה צְבָאָה כִּי נִרְצָה עוֹנָה
כִּי לִקְחָה מִיָּד ה' כְּפָלִים בְּכָל חֲטָאתֶיהָ:
(ישעיה מב)

עוֹרֵב אוֹמֵר. מִי יָכִין לְעֹרֵב צִידוֹ כִּי יִלְדִּיו אֵל
א-ל יִשְׁנָעוּ: (איוב לח מא)

זֶרְזִיר אוֹמֵר. וְנוֹדַע בְּגוֹיִם זֶרַעִם וְצִאֲצָאֵיהֶם
בַּתּוֹךְ הַעַמִּים כָּל רֵאִיֵּיהֶם יִפְרִיִם כִּי הֵם זֶרַע
בְּרַךְ ה': (ישעיה סא ט)

אֲנִי שְׁבִיבִית אוֹמֵר. הוֹדוּ לַה' קִרְאוּ בְשִׁמוֹ
הוֹדִיעוּ בַּעֲמִים עֲלִילוֹתֵינוּ: שִׁירוּ לוֹ זָמְרוּ לוֹ
שִׁיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתֵינוּ: (תהלים קה א-ב)

אֲנִי הַבֵּר הַמְּשׁוֹטְטֵת בַּמִּדְבָּר כְּשִׂרְוָאָה אֶת
יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה אוֹמֵר. קוֹל קוֹרָא
בַּמִּדְבָּר פֶּנוּ דֶּרֶךְ ה' יִשְׂרוּ בַּעֲרֵבָה מְסֻלָּה לֹא-
הֵינוּ: (ישעיה מ א) וְעַל מְצִיאוֹת מְזוֹנוֹתֶיהָ
אוֹמֵר. אֲרוֹר הַגִּבֹּר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּאֶדָם
בְּרוּךְ הַגִּבֹּר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּה' וְהָיָה ה'
מְבֻטָּחוֹ: (ירמיה יז ה, ז)

פְּרוֹגִיּוֹת אוֹמְרִים. בְּטוֹחוֹ ב־ה' עָדִי עַד כִּי
בִּי-ה' ה' צוֹר עוֹלָמִים : (ישעיה כו ד)

רַחֲמָה אוֹמְרַת. אֲשֶׁרָקָה לָהֶם וְאֶקְבָּצֵם כִּי
פְּדִיתִים וְרָבוּ כְמוֹ רָבוּ : (זכריה י ח)

צַפְרַת כְּרָמִים אוֹמְרַת. אֲשָׂא עֵינֵי אֶל
הַהָרִים מֵאֵין יְבֹא עֲזָרִי : (תהלים קכא א)

חֲסִיל אוֹמֵר. ה' אֶ-הִי אֶתָּה אֲרוֹמְמֶךָ אוֹדָה
שְׁמֶךָ כִּי עֲשִׂיתָ פְּלֶא עֲצוֹת מִרְחוֹק אֲמוֹנָה
אִמּוֹ : (ישעיה כה א)

שְׁמַמִּית אוֹמְרַת. הִלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע
הִלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : (תהלים קנ ה)

זְבוּב אוֹמֵר. בְּשַׁעָה שְׁאִין יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים
בְּתוֹרָה. קוֹל אִמֵּר קָרָא וְאָמַר מָה אֶקְרָא כָּל
הַבָּשָׂר חֲצִיר וְכָל חֲסִדּוֹ כְּצִיץ הַשָּׂדֶה : יִבֹּשׁ
חֲצִיר נֶבֶל צִיץ וְדָבָר אֶ-הֵינּוּ יָקוּם לְעוֹלָם :
בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק
וְלִקְרוֹב אָמַר ה' וּרְפָאתָיו : (ישעיה מו ח, נז יט)

תַּנְיִנִים אוֹמְרִים. הִלְלוּ אֶת ה' מִן הָאָרֶץ
תַּנְיִנִים וְכָל תְּהוֹמוֹת : (תהלים קמח ז)

לִוְיָתָן אוֹמֵר. הוֹדוּ לֵ ה' כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם
חֲסִדּוֹ : (תהלים קלו א)

דָּגִים אוֹמְרִים. קוֹל ה' עַל הַמַּיִם אֵל הַכְּבוֹד
הַרְעִים ה' עַל מַיִם רַבִּים : (תהלים כט ג)

צַפְרָדַע אוֹמְרַת. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד : (פסחים נו א)

פרק חמישי

בְּהֶמָה דָּקָה טְהוֹרָה אוֹמְרַת. מִי כִמְכָה
בְּאֵלֶם ה' מִי כִמְכָה נֶאֱדָר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא
תְּהִלַּת עֲשֵׂה פְלֶא : (שמות טו יא)

בְּהֶמָה גִּסָּה טְהוֹרָה אוֹמְרַת. הֲרִנֵּנוּ
לֹא-הִים עוֹזְנוּ הֲרִיעוּ לֹא-הִי יַעֲקֹב : (תהלים פא ב)

בְּהֶמָה דָּקָה טְמֵאָה אוֹמְרַת. הִיטִיבָה ה'
לְטוֹבִים וְלִישָׁרִים בְּלִבּוֹתָם : (תהלים קכח ד)

בְּהֶמָה גִּסָּה טְמֵאָה אוֹמְרַת. יִגִּיעַ כְּפִיךָ כִּי
תֹאכַל אֲשֶׁרִיךְ וְטוֹב לָךְ : (תהלים קכח ב)

גָּמַל אוֹמֵר. ה' מִמָּרוֹם יִשְׁאָג וּמִמַּעוֹן קִדְּשׁוּ
יָתָן קוֹלוֹ שְׁאֵג יִשְׁאָג עַל נֹהוּ : (ירמיה כה ל)

סוֹס אוֹמֵר. הִנֵּה כְּעִינִי עֲבָדִים אֶל יָד
אֲדוֹנֵיהֶם כְּעִינִי שִׁפְחָה אֶל יָד גְּבוּרָתָה כִּן
עֵינֵינוּ אֶל ה' אֶ-הֵינּוּ עַד שְׁיַחֲנוּנוּ : (תהלים קכג ב)

פָּרָד אוֹמֵר. יוֹדוּךָ ה' כָּל מַלְכֵי אָרֶץ כִּי
שָׁמְעוּ אִמְרֵי פִיךָ : (תהלים קלח ד)

חֲמוֹר אוֹמֵר. לָךְ ה' הִגְדֵּלָה וְהִגְבוּרָה
וְהִתְפָּאֲרַת וְהִנְצַח וְהַהוֹד כִּי כָל בְּשָׁמִים
וּבְאָרֶץ לָךְ ה' הַמְּמַלְכָה וְהַמְתַּנְשָׂא לְכָל
לְרֹאשׁ : (דברי הימים א כט יא)

שׁוֹר אוֹמֵר. אֲזִי יִשִּׁיר מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
הַשִּׁירָה הַזֹּאת ל-ה' וַיֹּאמְרוּ לֹאמֹר אֲשִׁירָה
ל-ה' כִּי גָאָה גָאָה סוֹס וְרָכְבוֹ רָמָה בָּיִם :
(שמות טו א)

חִיּוֹת הַשָּׂדֶה אוֹמְרִים. בְּרוּךְ הַטוֹב וְהַמְּטִיב :
(ברכות מח ב)

צָבִי אוֹמֵר. וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאֶרְנֶן לִבְקָר
חֲסִדְךָ כִּי הֵייתָ מְשֻׁבָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי :
(תהלים נט יז)

פִּיל אוֹמֵר. מַה גָּדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ ה' מֵאֵד עֲמָקוֹ
מִחֲשָׁבוֹתֶיךָ : (תהלים צב ו)

אַרְיֵה אוֹמֵר. ה' כְּגִבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת
יַעִיר קִנְיָה זֶרִיעַ אָף יַצְרִיחַ עַל אֲזִבּוֹ
יִתְגַּבֵּר : (ישעיה מב יג)

דּוֹב אוֹמֵר. יִשְׂאוּ מִדְּבַר וְעָרְיוּ חֲצִרִים תִּשָּׁב
קֶדֶר יִרְנוּ יִשְׁבִּי סֹלַע מִרֹאשׁ הָרִים יִצְנָחוּ :
יִשְׁיִמוּ ל-ה' כְּבוֹד וְתִהְלֶתוּ בְּאֵיִם יִגִּידוּ :
(ישעיה מב יא-יב)

זָאֵב אוֹמֵר. עַל כָּל דְּבַר פֶּשַׁע עַל שׁוֹר עַל
חֲמוֹר עַל שֶׁה עַל שְׁלֵמָה עַל כָּל אֲבֹדָה אֲשֶׁר

יֹאמַר כִּי הוּא זֶה עַד הָאֵ-הִים יְבֹא דְבַר
שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יִרְשִׁיעוּ אֶ-הִים יִשְׁלַם שְׁנַיִם
לְרַעְהוּ : (שמות כב ח)

שׁוּעַל אוֹמֵר. הוּי בְּנָה בֵּיתוֹ בְּלֹא צֶדֶק
וְעִלְיוֹתָיו בְּלֹא מִשְׁפָּט בְּרַעְהוּ יַעֲבֹד חָנָם
וּפְעָלוֹ לֹא יִתֵּן לוֹ : (ירמיה כב יג)

זֶרְזִיר אוֹמֵר. רָנְנוּ צַדִּיקִים בִּ-ה' לִישָׁרִים
נֶאֱחָה תִּהְלָה : (תהלים לג א)

חַתּוּל אוֹמֵר. אִם תִּגְבִּיהַּ כְּנֶשֶׁר וְאִם בֵּין
כּוֹכָבִים שִׁים קֶנֶד מִשָּׁם אוֹרִידֶךָ נֶאֱסָה :
(עובדיה ד ד)

עֶכְבָּר אוֹמֵר. אֲרוּמָמֶךָ ה' כִּי דָלִיתָנִי וְלֹא
שִׁמַּחְתָּ אִיבִי לִי : (תהלים ל ב) וּכְשִׁמְגִיעוֹ אוֹמֵר
הַחַתּוּל. אֲרִדּוֹף אוֹיְבִי וְאֲשִׁיגֶם וְלֹא אָשׁוּב
עַד כְּלוּתָם : (תהלים יח לח)

וְהַעֲכָבֵר אוֹמֵר. וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא
עָלַי כִּי אֶמֶת עֲשִׂיתָ וְאֲנִי הִרְשַׁעְתִּי : (נחמיה ט לג)

פרק ששי

שָׂרָצִים אוֹמְרִים. יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשָׂיו בְּנִי
צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמִלְכָּם : (תהלים קמט ב) נִ"א : יְהִי
כְבוֹד ה' לְעוֹלָם יִשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו : (תהלים קד
לא)

אֵלִים שְׁבַשְׂרָצִים אוֹמְרִים. אֲשַׁתֶּךָ כְּגֹפֶן
פְּרִיָּה בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ בְּנִיךָ כְּשִׁתְּלִי זֵיתִים
סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ : (תהלים קכח ג)

נָחַשׁ אוֹמֵר. סוֹמֶךְ ה' לְכָל הַנִּפְלִים וְזוֹקֵף
לְכָל הַכְּפוּפִים : (תהלים קמה יד)

עֶקְרָב אוֹמֵר. טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל
מַעֲשָׂיו : (תהלים קמה ט)

שְׁבָלוֹל אוֹמֵר. כְּמוֹ שְׁבָלוֹל תִּמְסַּח יְהִלֶּךָ נִפְלָא
אֲשַׁת בַּל חָזוּ שְׁמִשׁ : (תהלים נח ט)

נִמְלָה אוֹמֶרֶת. לֶךְ אֵל נִמְלָה עֲצַל רְאֵה
דְּרָכֶיהָ וְחִכָּם : (משלי ו ו)

חִלְדָּה אוֹמֵר. כָּל הַנִּשְׁמָה תִּהְלַל י-ה
הַלְלוּ-ה' : (תהלים קנ ו)

כְּלָבִים אוֹמְרִים. בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה
נִבְרָכָה לְפָנֵי ה' עֲשֵׂנוּ : (תהלים צה ו)

רַבִּי יִשְׁעִיָּה תִּלְמִידוֹ שֶׁל רַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא
הִתְעַנָּה חֲמִשׁ וּשְׁמוֹנִים תַּעֲנִיּוֹת. אָמַר
כְּלָבִים שְׁכָתוֹב בָּהֶם (ישעיה נו יא) וְהַכְּלָבִים עָזִי
נָפֵשׁ לֹא יָדְעוּ שְׁבָעָה, יִזְכּוּ לוֹמַר שִׁירָה. עָנָה
לוֹ מִלֵּאָדָּה מִן הַשָּׁמַיִם וְאָמַר לוֹ יִשְׁעִיָּה עַד
מָתִי אֲתָה מִתְעַנֶּה עַל זֶה הַדְּבָר שְׁבוּעָה הִיא
מִלִּפְנֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא מִיּוֹם שֶׁגִּילָה סוּדוֹ
לְחִבְקוֹק הַנְּבִיא לֹא גָלָה דְּבָר זֶה לְשׁוֹם
בְּרִיאָה בְּעוֹלָם. אֵלָּא בְּשִׁבִּיל שְׁתַּלְמִידוֹ שֶׁל
אָדָם גְּדוֹל אֲתָה שְׁלַחוּנִי מִן הַשָּׁמַיִם לְזַדְקָק
אֵלֶיךָ לְהַגִּיד לְךָ בְּמָה זָכוּ הַכְּלָבִים לוֹמַר
שִׁירָה. לְפִי שְׁכָתוֹב בָּהֶם (שמות יא ז) וְלִכְלָ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֹא יִחְרָץ כָּלֵב לְשׁוֹנוֹ. וְלֹא עוֹד אֵלָּא
שֶׁזָּכוּ לַעֲבֹד עוֹרוֹת מִצְוֹתָם שְׁכוּתָבִים בָּהֶם
תִּפְלִין וּמִזּוּזוֹת וּסְפָרֵי תוֹרָה. עַל כֵּן זָכוּ
לוֹמַר שִׁירָה. וְלַעֲנֹן הַשְּׂאֵלָה שֶׁשְּׂאֵלָתָה חֲזוֹר
לְאַחֲרֶיךָ וְאַל תוֹסִיף בַּדְּבָר הַזֶּה עוֹד, כְּמוֹ
שְׁכָתוֹב (משלי כא כג) שׁוֹמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר
מִצְוֹת נִפְשׁוֹ. (יִלְקוּט שְׁמַעוֹנִי פֶרֶשֶׁת בֵּא רִמּוֹ קפז) בְּרוּךְ
ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן : בְּרוּךְ ה' מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן
יְרוּשָׁלַיִם הַלְלוּ-ה' : בְּרוּךְ ה' אֶ-וְהִים אֶ-הִי
יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ : וּבְרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמְלָא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ
אָמֵן וְאָמֵן :